

מה מצבה של הקהילה הגאה בישראל?

סתאים לכיתות ט'-י"ב

מטרות המערך:

1. הכרות עם המאבק בלהט"ב בפוביה
2. להבין את המציאות של הקהילה הגאה בחברה הישראלית ובחיי בני ובנות הנוער
3. להבין את חלקנו ביצירת אקלים מקבל ומכיל, ובמאבק בלהט"ב בפוביה

ציוד נדרש: דפים ועטים

משך: 45 דק'

פתיחה - הצפת דעות (7 דק')

מה לדעתכם המצב של הקהילה הגאה היום בישראל ביחס לעבר?
זה קל או קשה להיות להט"ב בחברה שלנו לדעתכם?
אתם מכירים מישהו מהקהילה הגאה בחיים האישיים שלכם או מהתקשורת? יודעות עם אילו קשיים הוא או היא מתמודדים בגלל ההשתייכות לקהילה?

לאחר הדיון נסכם ונוסיף

אין ספק שמצבה של הקהילה הגאה השתפר מאד בשנים האחרונות - אפשר לראות ייצוגים להט"בים כמעט בכל פעם שפותחים טלוויזיה או עיתון, וחלה התקדמות עצומה ביחס כלפי הקהילה. למרות זאת, אירועי שנאה ו אלימות כלפי אנשים מהקהילה הגאה מתרחשים מדי יום, והקהילה עדיין מופלה בחוק. היום נדבר על החשיבות של יום המאבק הבינלאומי בהומופוביה, ועל מה אנחנו יכולים לעשות למען חברה מכילה יותר ושוויונית יותר.

דיון על המושג שוויון (7 דק')

נפתח בשאלה - כמה לדעתכם החברה הישראלית היא שוויונית לקהילה הגאה?
לאחר דיון קצר בנושא, נתחיל בהקראת היגדים: על התלמידות לדרג עד כמה הן מסכימות עם ההיגדים הבאים מ-10-1 [1 - לא מסכים בכלל. 10 - מסכים מאד]
* את ההצבעה ניתן לבצע בשתי דרכים -
א. בישיבה: על ידי סימון מספר באצבעות.
ב. בעמידה: על ידי יצירת ציר מדרג פיזי כאשר צד אחד של הכיתה הוא 1 והצד השני הוא 10.
* לאחר כל שאלה ניתן לפתח דיון, לפנות לתלמידים שנעמדו במקומות מפתיעים ולבקש הסברים לדירוגים השונים.

- ישראל היא מקום טוב לחיות בו כלהט"ב
- להיות להט"ב בישראל 2022 זה כבר לא אישיו
- בני נוער גאים מרגישים שווים בחברה הישראלית
- מערכת החינוך מעניקה מענים טובים לנוער גאה
- החברה הישראלית מקבלת להט"ב

חידון זכויות וביטחון ללהט"ב בישראל (7 דק')

מחלקים. ות את הכיתה לקבוצות (עד 5 תלמידים בקבוצה) - עושים תחרות שאלות בין הקבוצות, בכל פעם קבוצה אחת מקבלת את הזכות לענות. אם חברי הקבוצה השיבו נכונה הקבוצה זוכה בנקודה, במידה וחברי הקבוצה טעו השאלה עוברת לקבוצה הבאה.
* כדאי לבצע רישום של הנקודות על הלוח

מתי בוטל האיסור על קיום יחסים חד-מיניים?

תשובה: החוק בוטל סופית בשנת 1988. החוק הישראלי הושתת על החוק הבריטי, שאסר יחסי מין בין גברים. העונש על העבירה היה עד 10 שנות מאסר, אך בפועל החוק כמעט ולא נאכף.

מה האחוז הממוצע של להט"ב באוכלוסייה?

תשובה: ההערכות נעות בין 8%-12%.

מאיזו שנה להט"ב יכולים לשרת בצה"ל?

תשובה: ב-1993 הפקודות שוננו, והוחלט לאפשר להומואים לשרת בצבא. ב-2012 חל שינוי נוסף, והוחלט כי גם טרנסג'נדרים לא ישוחררו עוד משירות סדיר. עד 1993, צה"ל שיחרר להט"בים מוצהרים (בעיקר הומואים) משירות. ב-2014 הרמטכ"ל יעלון הרחיב את הפקודה אשר אוסרת על אפליה כלשהי כלפי כל חייל וחיילת, כך שבנוסף לשמירה על כבודם של כל חייל וחיילת, תורה הפקודה גם לשמור מפגיעה על רקע מין, נטייה מינית ומגדר.

האם מותר ללהט"ב להקים משפחה בישראל?

תשובה: בעקרון כן, אבל לא באופן שוויוני. למרות קיומן של משפחות גאות רבות בישראל, ללהט"ב אין זכות שווה להקים משפחה בארץ. ישנם קשיים הייחודיים ללהט"ב - בייחוד בנוגע לתהליכים של אימוץ ופונדקאות. כאשר זוג הורים להט"ב מבקשים מהמדינה להכיר בילדיהם, המדינה מערימה בירוקרטיה של חודשים ארוכים עד לקבלת הכרה זו. אפליה זו פוגעת למשל ביכולת של הורה לקבל דיווח רפואי על ילדיו, מה שיכול להיות משמעותי בגיל מוקדם.

האם מותר ללהט"ב להתחתן בישראל?

תשובה: הרבנות לא מאפשרת נישואי להט"ב בארץ. אפשר לערוך טקס אלטרנטיבי, אבל הוא לא מוכר ברבנות. המדינה מכירה בנישואין אזרחיים שנעשו מחוץ לישראל, אך בשנת הקורונה למשל המדינה סירבה להכיר בנישואין שנערכו באופן מקוון בשל אי היכולת לטוס ולהתחתן בחו"ל.

כמה חברי כנסת להט"ב יש היום?
תשובה: 3 - אמיר אוחנה, עידן רול ויוראי להב הרצנו (נכון ל2023)
מהי הקללה הכי נפוצה בבתי ספר בישראל כיום?
תשובה: הומו.

דיון מסכם לחידון (10 דק')

- מה הפתיע אתכם בנתונים?
 - נחזור לשאלה שפתחנו איתה - האם ישראל היא מקום שוויוני בהקשר של להט"ב? האם התשובות השתנו (לחיוב או שלילה)?
 - איך לדעתכם מרגישים להט"ב שלומדים כאן בבית הספר?
- כדאי לפתח דיון מורכב על השאלה הזו, ולעזור לתלמידים להתבונן עליה ממגוון פריזמות באמצעות שאלות מנחות כגון:
- לדעתכם יש שימוש פוגעניות ללהט"ב בבית הספר שלכם/?
 - האם אירעו מקרים של אלימות (פיזית או מילולית) כלפי להט"בים בבית הספר בשנתיים האחרונות?
 - האם היו אירועים כאלה כלפי בני ובנות נוער ש'אומרים עליהם' שהם להט"ב?
 - האם צוות המורים מתייחס לדעתכם למקרים של גילויי אלימות כלפי להט"ב בבית הספר? כשמתמשים ב'הומו' כקללה (אם משתמשים), האם אחד המורים מתערב?
 - האם בבית הספר למדתם/תכנים שנוגעים לנטייה מינית או לזהות מגדרית להט"ב/בית? האם נתקלתם/נתקלתם בתכנים כאלו בספריה, בשיעורים או במטלות שונות? בשלטים/קישוטים/נראות בית ספרית?
 - עד כמה לדעתכם תלמידים/ות מבית הספר ירגישו בנוח לצאת בו מהארון?
 - האם הייתם רוצים שהמצב יהיה אחר? כיצד?

נסכם את הדיון: אין ספק שנעשו צעדים חשובים להכיל ולקבל להט"ב בבית הספר, אפילו השיעור הזה מהווה צעד חשוב! אבל עדיין, יש בכוחנו לעזור ולהטיב עוד יותר את המצב. כיצד?

תירס חם (10 דק')

בקבוצות הקטנות של החידון – כל קבוצה צריכה לכתוב כמה שיותר דרכים להטיב ולקדם קבלה והכלה של להט"ב בבית הספר. ההצעות יכולות להיות נוגעות לתלמידים או לצוות החינוכי. נקצה לתלמידים 2 דקות לטובת יצירת הרשימה.

כל קבוצה בתורה מקריאה את הרשימה – ניתן לכתוב על הלוח את ההצעות ולמיין אותן לקטגוריות (אני יכולה לעשות עוד היום, אני רוצה ליזום מול ההנהלה, אני רוצה לבקש מהצוות החינוכי... (במשחק תירס חם הקבוצה המנצחת היא זו שהציעה מספר רב יותר של הצעות שלא חזרו בקבוצות האחרות.

- הצעות נוספות לדרכי פעולה (ניתן להוסיף ללוח במידה ולא נאמרו):
- לא לשתוק לאמירות להט" בפוביות או לאלימות על רקע נטייה מינית או מגדרית
 - להכיל שונות מינית או מגדרית במרחב בית הספר
 - לעודד נראות מגוונת של מגדרים ונטייה מינית בבית הספר - מדגלי גאווה, לוחות, שלטים, ציורים וספרים, כולם יכולים לסייע בנראות מגוונת ופלורליסטית יותר בבית הספר
 - לא לפחד לשוחח על נטייה מינית וזהות מגדרית עם חברים ובבית הספר

דיון מסכם (5 דק')

- איך היה לכם השיעור? מה למדתם? מה הבנתם על בית הספר שלכם?
- איזה דברים יכולים להפוך את בית הספר/השכבה/הכיתה למקום בטוח יותר לחברים וחברות שלכם שהם אולי להט"בים?
- מה תיקחו אתכם הלאה מהיום הזה?

נסכם את השיעור

היום ראינו שהקהילה הגאה מתקדמת מאד בשנים האחרונות, אבל גם את הדרך הארוכה שעוד יש לנו לעשות על מנת שהחברה שלנו תהיה שוויונית ומקבלת. תראו כמה דרכים יש לנו לפעול למען המטרה החשובה הזו. יש לכם תפקיד חשוב בקבלה והכלה של החברים שלכם לספסל הלימודים - בואו נסכים שכל אחד בוחר משהו אחד לפחות ומנסה לעשות אותו עד סוף השנה. אתם לא יודעים איזה הבדל אתם יכולים לעשות ולאן ההשפעה שלכם יכולה להגיע.